

Het Schoolmaatschappelijk Werk van JGZ Almere

Het schoolmaatschappelijk werk levert een bijdrage aan het welbevinden van het kind, zowel thuis, op school en in vrije tijd, om preventief stagnatie in de ontwikkeling van het kind te voorkomen. Dit biedt de schoolmaatschappelijk werker in de vorm van hulpverlening en ondersteuning. Het schoolmaatschappelijk werk vervult vanuit meerzijdige partijdigheid een brugfunctie tussen kind, verzorger(s), school en (in)formele zorg. Het Schoolmaatschappelijk werk (SMW) kan gezien worden als schakel tussen het kind, de ouders, school en (jeugd-)hulpverlening.

Werkzaamheden

Het Schoolmaatschappelijk werk biedt hulp en ondersteuning op de volgende gebieden:

- Schoolondersteuning
- Ondersteuning/hulpverlening aan ouder(s)/verzorger(s) en hun kind(eren)
- Ondersteunen bij het vinden van passende hulp voor het gezin of het kind
- Optreden als intermediair bij conflicten tussen school en verzorger(s) vanuit preventief kader

Schoolondersteuning

De schoolmaatschappelijk werker (SMW-er) neemt deel aan de zorgstructuur van school en sluit aan bij de diverse samenwerkingsverbanden. Bijvoorbeeld het zorgoverleg (groepsverband) of voor overleg, advies en sparringmogelijkheden (individueel). Ook heeft het SMW een adviserende en signalerende rol. Het adviseren en/of ondersteunen bij crisissituaties is hier ook onderdeel van (bijvoorbeeld bij overlijden van een kind of leerkracht of onrust in de school).

Voorbeelden:

1. Crisissituatie: In een klas op de basisschool is een kindje plotseling overleden, wat een grote impact heeft gehad op de leerkracht, de klas en de rest van de school. De SMW'er trekt hierbij samen met de jeugdverpleegkundige en jeugdarts op om de school te ondersteunen bij de communicatie richting andere ouders en kinderen, maar ook wat de leerkracht kan doen om de klas te begeleiden bij het omgaan met/verwerken van het verlies van een klasgenootje. Dit kan ook bij het overlijden van een ouder of leerkracht.
2. Aansluiten bij gesprekken met ouders: De school heeft zorgen over een kind en/of het gezin en is verplicht de meldcode te volgen. Een stap hierin is om de zorgen bespreekbaar te maken met ouders. De melding is van school en de SMW'er staat naast ouders om hen bij te staan tijdens het gesprek (wat doet dit met u, hoe kijkt u hier naar), het gesprek later na te bespreken en hen te begeleiden bij de volgende stappen die gezet gaan worden vanuit school en/of VT. Dit met als doel om de samenwerking tussen school en ouders te behouden in belang van het kind.

Ondersteuning/hulpverlening aan ouder(s)/verzorger(s) en hun kind(eren)

Wanneer een aanmelding bij het SMW binnenkomt verwerken we dit in een digitaal dossier. Het kan echter voorkomen dat een aanmelding eerst op de wachtlijst komt. Dit is afhankelijk van het aantal lopende casussen van de SMW'er en of hier ruimte voor is. Zodra de aanmelding opgepakt kan worden nemen we contact op en plannen we een afspraak in. Met ouders/verzorgers worden vragen en zorgen besproken die zij hebben over hun kind(eren) en het gezin. Eventueel ook over zichzelf. Samen met hen wordt bekeken waar de hulpvraag ligt en zoeken we naar een passende oplossing. De gesprekken zijn vertrouwelijk en mogen alleen met school gedeeld worden als hier toestemming voor is. Blijkt dat het gezin meer ondersteuning nodig heeft dan het SMW kan bieden, dan wordt er samen met het gezin gekeken welke hulp dit dan is en hoe dit geregeld kan worden.

Voorbeelden:

1. School ervaart dat een leerling lastig meekomt in de klas of dat hij bijvoorbeeld regelmatig afwezig is. In gesprek met ouders komen zij erachter dat er thuis veel dingen spelen. Denk aan financiële problemen, huisvestingsproblemen, opvangproblemen, gezondheidsproblemen ouder en/of kind en opvoedproblemen. Er speelt dan meer dan alleen problemen op school, waardoor er gedacht kan worden dat ouders ondersteuning kunnen gebruiken. Dit bespreekt school met ouders en bij akkoord en een aanmelding kan de SMW'er onderzoeken wat er allemaal speelt en wat ervoor nodig is om de problemen thuis, maar ook op school te verminderen/op te lossen.
2. Concreter voorbeeld: Kind komt dagelijks met een 10-uurtje naar school, maar heeft nooit een lunch bij zich. Draagt kleding die eigenlijk te klein zijn of niet passend zijn voor het weertype. Kind komt regelmatig te laat en ziet er vermoeid uit. In gesprek komt school erachter dat het een alleenstaande ouder is, die veel en hard werkt om rond te komen en vroeg de deur uit moet. Kind moet daardoor zichzelf klaarmaken voor school, waardoor deze situatie ontstaat. School vraagt moeder of het goed is dat een SMW'er meekijkt en meedenkt met de situatie en samen met moeder kijkt SMW waar de grootse problemen liggen en hoe zij dit gezamenlijk kunnen oplossen.

Ondersteunen bij het vinden van passende hulp voor het gezin of het kind

Zodra een SMW'er betrokken is worden alle levensgebieden met ouders besproken en in kaart gebracht. Er zijn verschillende mogelijkheden om een gezin door te verwijzen naar passende hulp.

Richting geïndiceerde hulp tot vrijwillige hulp. Dit kan wanneer aan de start al blijkt dat SMW niet toereikend genoeg is, maar dit kan ook later in de begeleiding.

Voorbeelden

1. In het gesprek komt naar voren dat ouders niet over de financiële middelen beschikken om hun kind bijvoorbeeld te laten sporten. De SMW'er gaat in gesprek met ouders en kijkt naar de vraag achter de vraag. Waar komen de schulden vandaan? Is hulp vanuit het wijkteam noodzakelijk? Kunnen ouders dat zelf of hebben ze ondersteuning nodig? Is een aanvraag nationaal fonds noodzakelijk? Wat kan er nog meer gedaan worden om het gezin financieel te helpen? Etc. Door met één vraag aangemeld te worden kan de SMW'er verder kijken en inschatten wat het gezin nodig heeft en hoe ze juist geholpen zijn.

2. Wanneer een gezin naar Almere is verhuisd en de wegen niet goed weet, kan een SMW'er met ouders in gesprek gaan om te kijken wat er allemaal geregeld dient te worden. Er wordt een plaatje gemaakt van het leven van het gezin waarin alle levensgebieden worden besproken. Op deze manier kan er goed gekeken worden wat er allemaal geregeld en gedaan moet worden. De SMW'er kan dit zelf deels oppakken of verwijzen naar de juiste persoon voor de juiste vraag. Denk aan Humanitas of het wijkteam e.d.

3. Wanneer uit gesprekken blijkt dat er jeugdhulp nodig is voor een leerling en/of het gezin. Dan kan SMW aanmelden bij de medewerkers jeugdhulp van JGZ Almere. Dit gebeurt nadat de thuissituatie goed in kaart is gebracht en alle opties zijn afgewogen. IPT kan een SMW'er zelf aanvragen.

Optreden als intermediair bij conflicten tussen school en verzorger(s) vanuit preventief kader

Scholen en ouders staan continu met elkaar in contact en voeren dan ook veel gesprekken. Het kan voorkomen dat school en ouders niet op 1 lijn liggen of dat een van de partijen het lastig vindt om het gesprek over bepaalde signalen aan te gaan. De SMW'er kan daarbij ondersteuning bieden tijdens de gesprekken en dient daarbij meerzijdig partijdig te zijn. De school en de ouder zijn beide klant. De SMW'er bemiddelt in het gesprek en biedt de ondersteuning om beide partijen weer op 1 lijn te krijgen en helpt bij het formuleren van afspraken.

Voorbeelden:

1. Ouders en school liggen niet op dezelfde lijn qua afspraken die gemaakt dienen te worden over het gedrag van een leerling in de klas, waardoor er geen gemeenschappelijke afspraken gemaakt kunnen worden.

2. Ouders vinden dat school de afspraken niet nakomt en weten niet goed hoe zij dit bespreekbaar maken. SMW kan bemiddelen in dit gesprek.

3. School heeft moeite om met ouders in contact te komen en te blijven. Het gevoel heerst dat ouders niet openstaan voor de zienswijze en regels van school, waardoor zij niet verder kunnen met de ondersteuning voor de leerling. SMW kan ondersteunen bij het leggen en onderhouden van het contact met ouders. Het SMW speelt een verbindende rol.

Wanneer je als school merkt dat de communicatie niet lekker verloopt met ouders, dan kan je hen ook verwijzen naar SMW, zodat zij zelf contact met het SMW kunnen opnemen. Zo hebben zij misschien minder het gevoel dat dit door school wordt aangestuurd. Dit kan ook voorkomen bij een traject waarbij een verwijzing naar speciaal (basis)onderwijs speelt of er risico is op schorsen of beperkte deelname aan onderwijs. Dit heeft ook impact op ouders en op de thuissituatie waardoor ondersteuning vanuit het SMW helpend kan zijn.

Bij deze ondersteuning is het wenselijk om zo vroeg mogelijk het SMW te betrekken. Zodra er sprake is van escalatie/ruzie tussen school en ouders, is de inzet van SMW niet meer mogelijk en wordt de onderwijsconsulent geadviseerd.